

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Litem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Cap. LXXVIII. Diligens sui ipsius ad mortem praeparatio, contra pestem
saluberrimum remedium est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

Et redde Pacem, redde vocantibus
Antiqua Belgis Oïa, fœdera
A Eterna redde: sat parentum
Crimina posteritas pœnit.
Exulcerat & vulnera Belgica
Tegat cicatrix, nullaq; Gratiam
Diffundat ira, nulla clausum
Lis valeat referare Ianum.
Sic fœderatis mentibus, hunc sacrum
Agemus annum: & simul illius
Fructus metemus. & quando? ô nunc!
Vnanimes veteresq; Belgæ.

Hoc enim verè sanctum & pulcherrimum iubilei festum
 est, Euangelica clangente buccina celebrandum, ita ut re-
 uertatur homo ad possessionem & familiam suam, cum
 offensam in nos remittimus, ut omni discordia soluta, cun-
 cti redeant ad pristinam familiam pacis & concordie, at-
 que habeant cor vnum & animam vnam, canantque: Ecce
 quàm bonum & quàm iucundum, habitare fratres in vnum.
 Ita Kupertus Abbas Tuitiensis.

Hoc da, Sacrorum Maxime Cœlitum,
Mundiq; pates, ô Deus! ô tua
Tutela Belgica fidelis,
Anchoraq; auxilij q; pignus!

 C A P. LXXVIII.

Diligens sui ipsius ad mortem præparatio, contra pestem
saluberrimum remedium est.

Vulgò dicitur, & vulgò verum est: *Sicut vixit, sic moritur*
Nam benè qui vixit, mortuus ille benè est.

Ergo

Ergo. *Ut mori bene, vivere discere bene.*

Non potest enim, inquit August. malè mori, qui benè vixerit. Et hæc ars, quæ artium omnium maxima est, tempore pestis potissimum addiscenda est, antequam illa te inuadat. vt enim Horatius:

Tunc tuares agitur paries cum proximus ardet

Vides vicinum aut cognatum tuum peste infectum tendere ad mortem: nonne iustè timere debes idem tibi hodie aut cras euenire posse? & ne te mors imparatum inueniat, sic adhuc sanus te debes disponere sicuti velles à Deo inueniri & à statione tua euocari, idque per discussionem conscientiæ diligentem, per confessionem, Eucharistiæ summptionem, per satisfactionem debitam, talemque omnium dispositionem, ac si eras aut perendie esses moriturus: grassante enim contagione, illud tibi firmiter persuade quod ait Poëta:

Omne crede diem tibi diluxisse supremum.

Nam si post hanc debitam præparationem superueniret alicui periculum mortis aut pestis letiferæ, lætius ille & confidentius moreretur quia iam ad hoc est præparatus, quemadmodum S. Hilarion eremita 16. annos tantum natus, latronibus sibi comminantibus quod ab eis posset interfici, & idcirco timere deberet in solitudine sic solus habitare, intrepide respondit: Ecce mori paratus sum, & idcirco mortem non timeo: nempe iam antea se ad eam parauerat, atque ideo non timebat. Heroicum est quod de Card. Reginaldo Polo refert Sanderus in Historia Anglicana, & cum eo alij, nempe cū Henricus 8. rex Angliæ factò Schismate metueret, malè sibi conscius, Pontificem & Polum vt pote Cardinalem & è sanguine regio Anglorum oriundum, continuas ei vbiq; tetendit insidias. Polus missus à Paulo II. legatus ad Franciscum Galliarum regem, cum rex eum moneret vt si saluus esse vellet, statim abiret; in eo tanto periculo cum

omnes viæ armatis militibus & grassatoribus & Anglis ipsis refertissimæ essent, nihil unquam de sua remisit constantia & grauitate, imò verò comitibus omnibus illius adeò exterritis vt nemo esset qui Crucem, vt mos est Pontificijs Legatis, præferre auderet, ipsemet Crucem sumpsit in manus erectamq; gestauit, donec famuli pudore impulsæ eam repperent. Deinde cum in Belgium euasisset, nec tamen cessaret impius rex ab insidijs, eiusq; caput quinquaginta aureorum millibus proscripsisset, semper tamen sui similis eadèq; vultus ac mentis serenitate perstitit, vno Deo nixus qui ei non defuit. Leodium enim eum inuitauit Episcopus & Cardinalis Groisbeeck, à quo humanissimè exceptus, cum audiret ingentia & vix credibilia promissa quæ Anglus Belgis offerebat, si sibi Polum traderent, miratus hominis amentiam dixit: se quidem iam pridem vitæ huius tædio affectum, mortem & transitum ad meliorem vitam optare, ac proinde cum Henricus tanta sua impensa & cura hoc ipsum desiderium adiuuare conaretur, nihil aliud facere quàm si quis dormitum ire cupienti velles ipsas exuere velit. ô vocem Cardinale dignam! vocem purpureo galero sanguinem repræsentanti conuenientem, quam vt ore edidit, ita re ipsa præstitit, neque enim ante ex Belgio, vbi à vicinis Anglis mille petebatur insidijs, discessit, quàm à Pontifice reuocaretur, cum diceret esse se in Pontificis potestate, & ad eius nutum omnia facturum. Vnde illi hæc constanti vnde intrepidus ad mortem subeundam animus? nempe quia iam dudum antea ad illam se parauerat.

Jacob. de
Paz l. 5. ca.
14. de vita
zelig. iusti.

Philippus 2. Hispaniarum rex & princeps olim noster tam clemens quàm potens, virum grauissimum destinauit vt à quodam senatu regio sui regni, rationem gubernationis exigeret. is in progressu visitationis quendam ex senatoribus in Hispaniam relegauit, alium ab officio suspendit, alium in ordinem redegit, multos ex ministris senatus grauissimè

uiffimè multauit & panè destruxit. eum verò qui à secre-
tis erat, laudibus extulit & in suo officio relinquens hono-
ribus est profecutus. Accidit quadam die vt ab hoc multis
viris nobilibus præsentibus quasi per iocum interrogaret:
Quare te nulla pœna affecimus, neq; in aliquo increpau-
mus? at ille qui vir erat integerrimus ita respondit: Ex ea die
qua hoc munus exercendum suscepi & me obsequio regis
addixi, istud tempus in quo eram rationè redditurus, sem-
per præ oculis habui, & ideo per gratiã Domini nihil dig-
num feci propter quod tua dominatio me puniret. ô sa-
piens cõsiliũ! ô prudens responsum! parauerat se semper
ad illum diem, ad illam horam qua ad reddendam rationẽ
euocandus erat. ideo tam bene cum illo actum, ideo non
pœna sed laude affectus fuit. Vade quisquis es; & diem
mortis, diem reddendæ rationis semper ante oculos habe;
& sic tuam vitam institue & tua opera dispone, vt a summo
iudice tempore defunctionis tuæ laudibus extollaris, & in
gloriam susceptus ab æterno exilio libereris. Prudenter id-
circo S. August. Præueniendus est dies qui præuenire con-
fueuit. Præuenire solet dies mortis homines imparatos: is
præueniendus est à prudentibus & salutis suæ amantibus,
diligenti præmeditatione & præparatione. ita Gentilis Se-
neca hunc diem præueniebat vt omnes dies pro extremis
haberet. Non me ad eum diem aptauit inquit, quem vlti-
mum mihi spes auida promiserat: Sed nullum non tam
quam vltimum aspexi. Spes vitæ auida multos promittit
annos; cõerce quisquis sapiens; hanc spem, & non fallat te.
Singulos dies extremos puta, & sic temper contra pestem
præfens remedium ad manum habebis, & contra mortali-
tatem ad immortalitatem Pharmacũ, Quocirca Martialis.

Aug. Ser.
120. de
tempore

Seneca
epist. 94.

Mart. l. 9.
epigram.

*Cras te victurum cur dicis Posthume semper?
Dic mihi cras istud Posthume quando venit?*

Quam

*Quàm longè cras istud! ubi est? aut unde petendum?
 Numquid apud Parthos, Armeniosq; latet?
 Iam cras istud habet Priami vel Nestoris annos:
 Cras istud, quanti, dic mihi, possit emi?
 Cras vines hodie iam vivere, Posthume seruum est;
 Ille sapit, quisquis Posthume vixit heri.*

Refert Moschus in prato Spirituali cap. 5. quemdam Religiosum negligentem, sub finem magnum assumpsisse feruorem. cumque causam tantæ mutationis rogaretur, dixisse: Modò moriturus sum. & post tres dies mortuus est. sic cogita quotidie vesperi dum decumbis, hac nocte fortè moriturus sum, ecce sepulcrum meum ingredior. mane similiter dum surgis: Hodie fortassis moriar, nec ad vesperum fortè perueniam. ita tecum statuendo, semper paratus eris, neque te inopina mors vnquam imparatum abripiet. illa enim ad ostium tuum pulsante frustra aliàs clamabis cum Chrysòtorio heu! miserè obeunte: Inducias vsque mane, Inducias vsque mane. Præclarum est quod refert Lucas Tudenis & ex eo Baron. atque ex utroq; à Lapide, de Ferdinando Castellæ & Legionis rege Catholico & pudico an. 1065. videlicet cum sentiret se deficere, ab Episcopis & viris religiosis delatus est ad Ecclesiam cultu regio, ibique fixis genibus ad altare ait: Tua est potestas Domine, tuum est regnum: regnum quod te donante accepi, & quàm diu tuæ voluntati placuit rexi, ecce reddo tibi: tantum animam de voragine ipsius mundi ereptam, vt ipsam ad te suscipias, deprecor. & hæc dicens exiit regalem chlamydem qua induebatur corpus, deposuit & gemmatam coronam qua caput ambiebatur, atque cum lacrymis solo prostratus, pro delictorū venia Dominū attentius exorabat. tunc ab Episcopis accepta penitentia, extremæ vnctionis Sacramento perunctus,

perunctus, induitur cilicio pro ornamento regali, & aspergitur cinere pro aureo diademate, cui vitali in pœnitentia permanenti coram prædicto altari, duobus diebus à Deo viuere datum est: sequenti autem quæ S. Ioannis Euangelistæ erat, inter manus Pontificum tradidit cœlo spiritum anno 1065. Carolus V. Imp. memor conditionis suæ humanæ, vt diligentissimè se ad mortem præpararet, diu ante imperium à se abdicatum, Sarcophagum sibi construi iussit cum funebri supellectile, exemplo aui sui Maximiliani primi, clanculum tamen, in vsum vt aiebat rei sibi omnium charissimæ, quocumque iret deportandum, habuitque illum paratum penes se quinque annis, vt sic perpetuò quasi de morte admoneretur. quin & diu ante mortem reipublicæ administratione se sponte submouit, secessitque è Belgio in Hispaniam, & in S. Iusti monasterio, septem à Placentia miliaribus, vt melius se ad mortem præpararet, abdidit, duodecim duntaxat familiaribus retentis, interdicens se aliter quàm Carolum vocari; Cæsaris atque Augusti nomen cum omnibus animo exuens. In solitum quidem antea, sed heroicum facinus, fuitque in illa sua Placentina eremo maior Carolus, quàm antea in totius orbis imperio Augustus. Quod viri illi magni fecerunt, alijque innumeri pij fideles etiam extra periculum contagionis, quotidie scilicet ad mortem se præparantes: id maiori multò ratione nos in medio periculi euidentissimi constitutos, & quasi mortem in labris natantem circumferentes, quotidie decet facere. nam

Quo propior quisq; est seruitq; fidelius agro,

In partem let hi citius venit, atque salutis

Spes abit.

Nihil adeò inculcat nobis scriptura, quàm vt vigilemus, vt oremus, vt paremus nos ad illum diem decretorium: cui consilio si vniquam aliàs, certe maximè tempore pestis

D d d

obtem-

Et ps. li. 2.
monit. ca.
14.

Ouidius.

obtemperandum est. nam verum est — mors vltima linea rerum.

Et semel mortuus, semper mortuus est; neque, si malè hanc comædiam peregeris, postea corrigere errorè poteris: nam vt nos inuenerit Deus, ita nos iudicabit, & vt nos in morte iudicauerit, ita in nouissimo die aut damnabit aut absoluet in æternum. Ideo frequenter rumina, & semper infufurrari auribus puta illud Isaie 38: *Dispone domui tuae, quia morieris & non viues.* item illud quorundam religiosorum quo se inuicè salutare consueuerunt; Frater debemus mori; altero respondente, Nescimus quando. Occurrente tibi funere, aut alterius cuiuspiam morte audita, tecum statue: Ille hodie, ego cras; imò & fortassis hac hora, hoc momento. Consultum itaque quam statim se tunc recolligere, actum contritionis, fidei, spei & amoris elicere, hac vel simili forma per modum oratiunculae iaculatoriae: Vnice amor Iesu Christe te diligo super omnia propter te ipsum, ô Deus meus! & cur vniquam peccaui? ah doleo ex intimis medullis animæ meæ me infinitam Maiestatem tuam offendisse, quia tu es Deus meus; proinde statuo firmiter nõ amplius te offendere. ô parce propter te ipsum, ô pater, ô Fili, ô Spiritus sancte, ô sanctissima Trinitas, Deus meus & omnia! Multa his similia dici hîc possent, quæ ne prolixior sim, omitto: poteritque ea diligens lector & salutis suæ studiosus apud Cardin. Bellarm. opusc. de Arte bene moriendi, apud Iacobum de Paz l. 5. c. 14. de vita religiose instituenda, apud Antonium Sucquet li. 3. ca. 25. viæ vitæ, aliosque viros Theodidactos & spiritualis disciplinae magistros reperire. atque in primis, quem primo loco nominare debueram, apud Thomam vere Theodidactum, diuino illo libello de imitatione Christi li. 1. c. 23. Istud interrim à gentili homine, sed Romano sapiente, Seneca discere: Mors vbiq; te expectat; tu vicissim eam vbiq; expecta. Iu-
uabit

habuit autem quàm plurimùm ad hunc finem velut optimum medium, legere & ad praxim reducere libellum P. Antonij Sucquet, quem recens scripsit, & inscripsit, Testamentum hominis Christiani, cui hoc votum suum præfigi voluit Illust. Mechliniensis Archiepiscopus: Vtinam nulli intestati, sed omnes moriantur testati iuxta hanc formam! Tu vide lector, & consiliũ hoc verè bonũ tanti viri sequere.

C A P. LXXIX.

Sollicita cura de salute anima, cum quis se peste percussus sentit, remedium omnium optimum est.

NON multum hoc caput à præcedenti diuersum est; nam qui debitè sese ad mortem præparat, potissimum de anima sollicitus est, quæ in æternum aut in cælo gaudebit, aut (quod ab omnibus qui hæc legent dignetur Deus auertere) in inferno cruciabitur. Aliqua tamen hęc addenda sunt ad instructionem eius qui iam peste (quam itidem ille idem auertat) percussus est, vt simul flagellum hoc diuinæ dextræ cedat ei vel in purgationem delictorum, vel in augmentum meritorum. Vbi ergo id cuiq; acciderit, non debet esse animo consternatus, neque per impatientiã Deo visitanti obmurmurare, multò minus per blasphemiam in eundem insurgere. nam vt supra ex Greg. retuli, & hęc rursus repeto: In flagellis positos, digna flagellis committere, contra ferientem est specialiter superbire, & sæuientis iracundiam incitare. Verum id à Deo tibi ad vtilitatẽ tuã obuenire cogita. *Dominus mortificat & viuificat, deducit ad inferos & reducit, ipse vulnerat & medetur, percutit, & manus eius sanabunt.* Incommodum

1. reg. 2. &
Iob. 5.

Ddd 2 igitur